Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефон: HEnderson 4-0807, 4-0237
Тел. УНС.: HEnderson 4-1016

РІК LXI. Ч. 199. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 23-го ВЕРЕСНЯ 1953. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 23, 1953. No. 199. XOL. LXI.

АЙЗЕНҐАВЕР ЗАКЛИКАЄ ДО ЖЕРТВЕННОСТИ В ОБОРОНІ ВОЛІ

ЗАСПОКОЮЄ СОЮЗНИКІВ; ПЕРЕСТЕРІГАЄ, ЩО ВОРОГ МАЄ „НАЙЖАХЛИВІШУ ЗБРОЮ

Бостон, Масс. — Президент Айзенгавер виголосив промову на обіді Республіканської партії в Бостоні, в якій заявив, що його уряд зобов'язується боронити гідність та волю одиниці — „цю найвищу віру нашого народу" і твердив, що немає таких жертв, які були б зависокі, щоб їх скласти в обороні цього найвищого ідеалу. Президент казав: „Ми знаємо, що ворог волі має найжахливішу нищівну зброю. І ми знаємо, що можемо протиставитися йому тільки такою відповіддю. Немає такої жертви, ані праці, ані податку, ані служби, яка була б затяжка для нас, щоб підтримувати логічну і конечну оборону волі". Можна тільки здогадуватись, що Айзенгавер мав на думці нові податкові тягарі в цій країні, бо ця частина його промови зверталася до всіх вільних народів світу. „Ми — вільна нація, казав президент, об'єднаємо наші зусилля з усіми людьми, які направду готові відсунути небезпеку катастрофічної війни від світу". Більша частина промови Айзенгавера була присвячена Республіканській партії ,бо це партія, казав президент, „якій я вірю". Республіканська партія, твердив президент, — це партія, що зростала одночасно з силою Америки; вона поступова, бо думає більше про майбутнє, як про минуле; вона і консервативна, бо вона зобов'язалася зберігати духові вартості, які єдині „дають людині гідність і значення в її мандрівці по землі". Перед президентом говорив провідник Палати Репрезентантів Джозеф В. Мартин, який заявив, що Партія здійснить обіцянку зменшення податків, бо це частина програми Республіканської партії, щоб забезпечити добробут населення під час миру. Президент згадав також про Корею, де закінчилася боротьба, що вимагала людських жертв, і ця обставина „дає нам можливість з більшим успіхом працювати над обороною нашої країни перед небезпекою, звідки вона не надходила б". Далі Айзенгавер згадав ту працю, що його уряд провів під час восьмимісячного урядування: допомогу харчами закордонним країнам, усунення контролі над господарством країни, опіку над хліборобством, працю про поширення соціяльного забезпечення та працю над зміною робітничого закону Тефта-Гартлі. Згадав президент і про те, що його уряд старається очистити урядовий апарат та дбає про те, щоб адміністраційні видатки не були надто високі. Айзенгавер не згадував недавньої критики його уряду бувшим президентом Труманом і Адлаєм Стівенсоном, демократичним кандидатом на президента в 1952 році. Президент сказав, що „немає такої спритної фрази, що зуміла б закрити вузькі думки". „Ми думаємо більше про турботи сьогоднішнього дня, як про кличі, що будуть гаслами для завтра".

Президент Айзенгавер серед фармерського юнацтва

Вест Спрінгфилд, Масс. — Службовою подорожжю президента Айзенгавера після вакацій в Колорадо, була подорож до міста Спрінгфилд в Массачусетс, де відбувається виставка східніх стейтів. На цій виставці особливо широко представлене фармерське господарство, що притягнуло велике число відвідувачів і учасників виставки з-поміж фармерів північно східніх стейтів, серед яких є й багато фармерської молоді. На цю молодь президент звернув особливу увагу і розмовляв, посміхаючись, з нею. Потім споважнівши, він закликав своїх юних співбесідників, щоб вони доклали старань для того, щоб залишити після себе американську землю і американську систему правління в кращому стані, як їх отримали. Нав'язуючи до цього, президент заявив, що він сам купив фарму біля Геттисбургу в Пенсилвенії, з метою „залишити кавалок землі кращим, ніж його отримав".

22 години летуни кулаками боронилися від акул

Ню Йорк, Н. Й. — До нюйоркського порту прибули два летуни із літака „В-29", що був розбитий бурею над Атлантійським океаном. Сержант Ларрі Чарлз Грейбіл і летун Джеймс Б. Гендерсон вискочили з парашутами і впали в океан. На воді вони зв'язали свої рятункові пояси і 22 години плавали по океану, чекаючи на рятунок. Але весь час, мусіли боронитися кулаками від акул, які нападали на них з усіх боків, поранивши їм руки. Про катастрофу літака „В-29" вони оповідають таке: буря відломила один мотор, який вдарив по другому моторі; літак спалахнув. Коли на воді на них кинулися акули, сержант Грейбіл пригадав собі, що акул треба бити кулаком у ніс, і тоді вони втікають. Він так боровся весь час, аж їх врятували і привезли до Ню Йорку кружляком „Нассав".

В АМЕРИЦІ

● **Одинадцять жінок**, що їх затримано в зв'язку з пікетуванням Об'єднаних Націй на знак протесту проти „американського імперіялізму" в Порто Ріко, судово признані винними в порушенні публічного спокою.

● **Медична експедиція** з одного із шпиталів Армії в ЗДА готується до здобуття особливо тяжко доступного вершка Анд, що знаходиться в обширі Перу.

● **Віцепрезидент Ніксон** заявив, що він, президент Айзенгавер й „велика більшість американського народу" покладають поважні надії на організацію Об'єднаних Націй. Ніксон прибув для розмов з азійськими делеґатами в ОН.

● **В Ню Йорку 200 вчителів** не зголосилися до праці з початком нового шкільного року. На ці місця подали заяви аж 2,000 кандидатів і кандидаток. Шкільна влада добирає тепер потрібних двісті учителів.

● **Братство залізничих** кондукторів, яке нараховує 215,000 членів, заявило, що по закінченні контракту домагатиметься 37½-центової підвишки на годину.

● **Польський дипломат** д-р Марек Коровіч зголосився дати зізнання перед Конґресовою Комісією для протиамериканських дій 24 вересня. Коровіч належав до польської комуністичної делеґації в ОН і просить тепер про признання йому права азилю в ЗДА.

● **Жінка американського дипломата** Роберта С. Токера прибула до Ню Йорку. Вона дев'ять років чекала на дозвіл совєтського уряду виїхати до свого чоловіка.

● **Сенатор Мек Карті заявив**, що американська армія послуговувалася большевицькими виданнями, щоб інформувати своїх старшин про СССР. Мек Карті каже, що це не була інформація — тільки совєтська пропаґанда.

● **Військовий американський** суд в Німеччині засудив на смерть сержанта армії ЗДА 37-літнього Джана Лі з Індіянополісу за вбивство 24-літнього сержанта Вейда з Айронтону в Огайо. Лі застрілив Вейда у сварці.

Північнокорейський летун дістане $100,000 за МІҐ-а

Вашинґтон. — Команда Летунських Сил у Кореї повідомляє, що північнокорейський летун, який прилетів з „МІҐом 15" на альянтське летовище коло Сеулу, дістане обіцяну нагороду в висоті ста тисяч долярів, яку то нагороду обіцяв був генерал Марк Кларк ще під час боїв у Кореї. Але немає певности, що альянти зможуть затримати цей літак у себе. Командант летунства генерал О. П. Вейленд заявив, що коли летун просптиме про право азилю в ЗДА, він його дістане згідно з традицією ЗДА в справі політичних втікачів. Команда летунства проголосила, що й надалі зобов'язує обіцянка виплачувати за кожний дальший літак 50,000 долярів. Фахівці вивчають, чи цей МІҐ-15 належить дійсно до бойових літаків, а не до тренувальних. Перші дослідження вказують, що це дійсно бойовий МІҐ і що він належить до типу новішого ніж ті МІҐ-и, що з ними прилетіли були польські летуни до Данії. Чи цей літак затримають Об'єднані нації в себе, чи відошлють його до ворога, про це рішатиме державний департамент, або, можливо, Об'єднані Нації. Нагороду північнокорейському летунові виплатять з фонду американського летунства.

ПРЕДСТАВНИКИ УКК ВЗЯЛИ УЧАСТЬ В НАРАДАХ ЮНЕСКО

Мінneаполіс, Мінн. — Представники Українського Конґресового Комітету, проф. Олександер Грановський та проф. Роман Смаль-Стоцький взяли участь в зорганізованій Державним Департаментом 4-ій конференції Виховної, Наукової й Культурної Ради Об'єднаних Націй (ЮНЕСКО), що відбулася тут в днях від 15-го до 17-го вересня. — Обидва українські представники брали активну участь в працях поодиноких комісій, забираючи голос в їх нарадах. У загальному в конференції взяло участь понад 1,000 осіб, переважно представників виховного, наукового й культурного світу. Дальші інформації про виступи українських представників на тих нарадах будуть своєчасно проголошені.

Українські Курси в Колумбійському Університеті

Ню Йорк. — В новому Інформаційному Бюлетені Колумбійського Університету подано, що в цьому академічному році до студій слов'янських мов включено теж і українську мову. Курси української мови охоплюють „короткий перегляд української граматики та інтенсивне читання українських текстів." — Вони призначені для студентів, що вже мають „деяке знання слов'янських мов." За кожну сесію в тих курсах признається три пункти. Курси відбуваються кожного вівтірка й п'ятниці від год. 4:10 до год. 5:25 в залі 402 Гемілтон. Їх провадить проф. Степан П. Симчин. В Бюлетені зазначено, що т. зв. заавансованих курсів української мови, з переглядом української граматики, читанням, писанням і конверсацією, які відбувалися в попередньому академічному році, не буде в цьому році.

163-ій ВІДДІЛ УНС У ФИЛАДЕЛФІЇ ОБХОДИВ ЮВІЛЕЙ

Филаделфія. — Т-во „Єдність", 163-ій Відділ Українського Народного Союзу обходив минулої неділі ювілей свого 35-літнього існування. В рямках ювілейних святкувань відбувся бенкет, в якому взяло участь понад 250 осіб. Виступало кілька промовців, між ними головний касир УНСоюзу п. Роман Слободян, головна радна УНСоюзу п-ні Олена Штогрин, а далі: п-ні Олена Лотоцька, д-р Володимир Галан, п. М. Дармограй, як теж представники інших місцевих Відділів УНС та поодиноких громадських організацій. Гол. кас. Роман Слободян у своїй промові згадав, що Филаделфія під оглядом членства УНСоюзу стоїть тепер на третьому місці, після Шікаґа й Ню Йорку, але має всі об'єктивні можливості успішно конкурувати за перше місце. Цього можна б досягнути, якби ми наші високі гасла застосували в практиці з таким самим завзяттям, як їх виголошуємо. Він теж звернув окрему увагу на необхідність повної підтримки з боку поодиноких відділів для таких акцій УНСоюзу, як поширювання правди про Україну, влаштування й розвиток Союзівки, ювілейна кампанія за збільшення УНС до 75,000 членів та найактивніша участь в загальному громадському житті. Т-во „Єдність", що обходило свій ювілей, належить до активних відділів УНСоюзу і бере живу участь в організаційній та громадській праці. Першими урядниками того Т-ва були: Іван Гарпуль, Микола Волос, і Степан Гвіздь. Тепер у проводі Т-ва, що нараховує 316 членів, стоять: Микола Курко, Іван Потучко та Степан Филик. Під час бенкету, який відбувся в залі Т-ва Горожан, роздано 12 почесних грамот УНСоюзу для засновників та заслужених членів того Т-ва. Свою громадську свідомість Т-во виявило й тим, що під час бенкету зібрано 100 долярів, які призначено по половині на допомогу інвалідам та на розбудову „Союзівки".

Корейські ветерани включаються в ОбВУА

Филаделфія. — Минулої неділі тут відбулися спеціяльні збори місцевого відділу Об'єднання бувших Вояків Українців в Америці (ОбВУА), в яких взяло участь коло 250 осіб і в програму яких входило прийняття нових членів. До Об'єднання вступило 32 нових члени, з того 26 молодих українців - вояків Американської Армії, в рядах якої вони боролися проти комуністичної агресії в Кореї. Зборами проводив д-р В. Рудницький, а д-р В. Галан роздав новоприйнятим членам відзнаки Об'єднання. Молодий ветеран корейської війни п. Богачевський, виголосив при цьому коротку промову, підкреслюючи кровний та ідейний зв'язок українських вояків, без огляду на те, в яких арміях вони служили та на яких фронтах боролися.

Арештували редактора „Русского Голосу"

Ню Йорк. — Бориса Скляра, 68-літнього редактора часопису „Русскій Голос", що виходить в Ню Йорку російською мовою, заарештували аґенти Департаменту Справедливости і відіслали на Елліс Айлінд, де він очікуватиме вирішення справи його депортації. Б. Скляра окреслено як члена комуністичної партії в ЗДА, а його часопис, як орган російської секції Міжнародного Робітничого Органу. Директор нюйоркської Служби Іміґрації і Натуралізації заявив, що затримання Скляра викликане його активністю в комуністичній партії. Народжений в Пінську (кол. Росія), Б. Скляр прибув до Ню Йорку 1913 року. Вже в 1917 р. він співпрацював з большевицькою фракцією соціялістичної партії, а пізніше займав різні становища в комуністичній партії й споріднених організаціях та був у зв'язку з „бувшим визначним совєтським міжнародним аґентом російсько-української ділянки". Раніше Б. Скляр редаґував „Новий Мір", що його потім замінив теперішній часопис „Русскій Голос".

МЕК КАРТІ НІЧОГО ПЕВНОГО НЕ ЗНАЄ ПРО ЛЮДИНУ, ЩО НАЗИВАЄ СЕБЕ БЕРІЯ

Лаврентій Берія

Вашинґтон. — У понеділковому інтерв'ю, сенатор Мек Карті заявив, що ані він, ані його Сенатська Слідча Підкомісія не встановили безпосереднього зв'язку з людиною, який видає себе за Лаврентія Берію, бувшого шефа совєтської тайної поліції, який нібн втік літаком на захід. Мек Карті також не назвав місцевости, де тепер ця людина перебуває, зате він підкреслив, що людина, яка називає себе себе Берією і яка подібна до Берії, шукає пристановища в ЗДА взаміну за секретні інформації з-поза залізної завіси. Сенатор заявив, що відомості про цю людину дійшли до нього з місяць тому, але вони були настільки фантастичні, що він не представив їх членам Слідчої Підкомісії. Згідно з попередніми відомостями із Капітолю, якийсь „аґент" Слідчої Комісії нав'язав контакт з таємничою людиною і ствердив, що ця людина — дійсно бувший шеф російської тайної поліції і що вона ладна виявити секретні справи СССР. Також кружляли чутки, що інший аґент, який особисто знав Берію, був висланий, щоб перевірити твердження заґадкової особи. Цей аґент нібито був висланий до якоїсь ближче неозначеної країни, де перебуває втікач з трьома особами, що з ними йому вдалося втікти. МекКарті заявив, що він не знає, чи „історія ця є правдива, чи видумана" і що, коли подія з втечею є правдива, то „вона зверне на себе увагу нашої Підкомісії і кожного американця. Вона мала б незвичайну важливість". Проте сенатор нічого не сказав про джерела інформацій, що їх має його Підкомісія. На запит, чи „у випадку правдивости історії", ця людина буде викликана на допит, Мек Карті заявив, що його Підкомісія не сягає своєю діяльністю до Европи. Отож цей вислів сенатора був першим доказом, що „Берія" знаходиться в Европі, а не в Південній Америці, чи в ЗДА, як про це говорили раніше. Про справу Берії кореспонденти запитали також віцепрезидента Ніксона, який заявив, що він вже „тридцять днів" чує про це і що ці вістки розглядаються в Державному Департаменті, в Центральній Розвідчій Агенції та в Федеральному Слідчому Бюрі. Вістка про Берію дійшла до Ніксона не через Сенатську Слідчу Підкомісію, а з інших джерел, яких віцепрезидент не виявив. Згідно з повідомленням із Слідчої Підкомісії, таємнича особа в Европі заявила, що вона зізнаватиме лише перед Ніксоном чи Мек Карті, якщо її допустять до ЗДА. На запитання про це, Ніксон відповів вимнинливо. Також немає виразних повідомлень про „Берію" з Державного Департаменту, окрім ствердження, що, коли цей втікач є дійсно Берією, і коли його прибуття буде в інтересах країни, то знайдеться правний шлях допустити його в ЗДА.

Комуністи заперечують задержання альянтських полонених

Токіо. — Надії на те, що може вдасться видерти комуністам бодай частину з 3,404 вояків, які попали були в комуністичний полон й досі звідти не вернулись, завели: комуністи офіційно відповіли, що з того числа 519 вже репатріювались, 380 „втекли або померли", а інші взагалі ніколи не були в полоні. Альянтський речник ген. Брасн вважає цю відповідь „цілком незадовільною". Комуністи, не вирахувавшись з альянтських полонених, самі ще закидають альянтам, що вони не повернули 98,742 північних корейців, при чому жадають відшукати й посадити за дроти 27,000 північно-корейських полонених, що їх звільнив був Синґман Рі. Щодо альянтських полонених, до яких комуністи признаються, то йдеться тільки про 335 південних корейців, 23 американців і одного британця. Як заявив комуністичний журналіст Вілієм Барчет в Токіо, який нераз вже грав ролю неофіційного речника комуністів, вищезгадані полонені відмовились вернутися додому. Зі свого боку альянти закінчують передачу полонених, що відмовились вертатись додому, під індійську охорону. Останній транспорт охоплював 1,479 північних корейців. Після перевезення коло 1,000 хворих, закінчений буде процес передачі тих полонених під невтральну опіку. Ще один північний кореєць і один китаєць зголосились до репатріяції. Тим часом альянти й комуністи нараджуються, як має виглядати те „переконування" полонених, щоб вони добровільно репатріювались.

За минулий рік Совєти побудували біля 20 тисяч літаків

Вашинґтон. — Один з місцевих журналів, „Доба повітроплавства", у своєму останньому виданні запевняє, що в 1952 році Совєти побудували 18,210 військових літаків. Серед цих літаків знаходяться й тяжкі бомбовики, типу „Б.36". Журнал підкреслює, що свої відомості він спирає на таємних вістках з Европи. На підставі цих невияснених джерел можна твердити, що за минулий рік совєтська повітряна сила зросла на 10,000 бойових літаків і бомбовиків, на 1,800 бомбовиків середнього розміру, на 1,400 літаків та на 5,000 загально-вантажних та іншого типу літаків. У минулому році Росія побудувала кільканадцять найтяжчих бомбовиків, знаних під назвою „ТУГ-75" або „тип 31" і плянує випродукувати у цьому році 400 літаків, „хоч сумнівно, чи ця мета буде осягнена". Великі совєтські бомбовики мають шість турбо-пропелерних двигунів і, як запевняє „Доба повітроплавства", спроможні досягнути „серця промислової Америки й вернутися до російських баз, не доповняючи пального".

● **Грецька королівська пара** король Павло і королева Фрідеріка, прибули на палубі грецького нищильника на відвідини до Неаполю.

● **У Південній Африці**, коло міста Дурбан, африканський хлопчик згинув під колесами автобуса, що його власником був індієць. Розлючені африканці спалили індійське село, розгромивши індійські крамниці, при чому згинули дві особи. Заподіяні шкоди обраховують на 100,000 долярів.

ВИШИНСЬКИЙ ПОВТОРЮЄ ДАВНІ ЗАКИДИ І ВНЕСКИ

Об'єднані Нації, Н. Й. — Андрей Вишинський, головний совєтський делеґат в ОН, виголосив у понеділок в Генеральній Асамблеї ОН довгу промову, в якій не сказав нічого нового, а повторював старі совєтські претенсії і демонстративні внески. Між іншим, Вишинський знову зажадав, щоб усі держави „великої п'ятки" зменшили на одну третину свої збройні сили, — те саме він говорив п'ять років тому, а внесок цей був тільки демонстрацією, бо Совєти не погодились на ніяку контролю, що перевірила б, чи дійсно переведено зменшення збросиь. Більша частина промови Вишинського була атакою на „аґресивний бльок Атлянтійського Пакту" та на плян частинного озброєння Німеччини, при чому він закинув, що ремілітаризація Німеччини ведеться „колишніми гітлерівськими генералами". Вишинський похвалився, що Совєти „опанували" тайни атомової і водневої бомб. Совєтському урядові приписував заслугу у замиренні в Кореї, зате оскаржував З'єдинені Держави, що вони збільшують міжнародне напруження ще більшим зброєнням. Зокрема Вишинський заатакував Дж. Ф. Доллеса за його промови, виголошені в останньому часі перед Ассоціяцією Американських Адвокатів і перед Американським Леґіоном. Вишинський оскаржував З'єдинені Держави, що вони хочуть проводити світом і підбурюють підсовєтські народи, атакуючи при цьому покійного сенатора Тефта. (Дж. Ф. Доллес виразно заявив був, що ЗДА у своїй „політиці визволення" не закликають до революції ані не підбурюють інших до бунту, але що „ЗДА не можуть зарадити, коли репресовий совєтський режим штовхає народи до повстання"). Покликуючись на силу Совєтів, Вишинський заявив: „Ніколи совєтська спільнота не була ще така монолітна, як тепер. Ніколи братерська приязнь між совєтськими народами не була така сильна і непорушна, як тепер". Конкретно, Вишинський запропонував заборонити атомову, водневу й всяку іншу зброю, призначену на масове винищування людей; цей внесок Совєти зголошували вже в 1946 році і від того часу кількакротно повторювали, ніколи проте не погодившись на міжнародну контролю атомової зброї. Так само його другий внесок — осудити влаштування військових баз в чужих країнах, був не раз повторюваний від 1949 року. Далі Вишинський жадав осудження пропаґанди, що сіє ворожнечу між народами і „підготовляє нову світову війну". Те саме вперше він сказав у 1947 році. Таким чином Вишинський завів надії деяких оптимістів в ОН, що він виступить із якимись новими й дійсно примирливими внесками не лише демонстративно - аґітаційного характеру. Пізніше, того самого понеділка, Вишинський зголосив формальний внесок, щоб на денний порядок ОН включити ще точку: „про вжиття заходів, для усунення небезпеки нової світової війни і зменшення напруги у міжнародних взаєминах". Про цей новий демонстративний внесок рішить Головна Комісія.

Головна Комісія ОН рішить про конференцію у справі Кореї

Об'єднані Нації, Н. Й. — Головна Комісія ОН вирішить внесок, що його в суботу зголосив Вишинський, щоб до складу учасників політичної конференції, як його вирішили ОН 28 серпня ц. р., додати ще „невтральні" держави: Пакістан, Індію, Бурму та Індонезію і щоб та конференція відбувалася при „круглому столі", а не в спосіб переговорів між двома сторонами, що воювали в Кореї. Тому, що З'єдинені Держави є рішуче проти змінювання постанов, прийнятих Об'єднаними Націями, і більшість прихиляється до такого становища, цей внесок не має виглядів на успіх. Так само всі 16 держав-учасників війни в Кореї є проти відновлення дебати про Корею на Генеральній Асамблеї. Проте така дебата відбудеться в Головній Комісії, а також в Раді Безпеки, де корейська проблема стоїть на порядку денному. Загалом в Генеральній Асамблеї промовлятиме, за дотеперішнім записом, 36 промовців.

Радять над конституцією першої европейської федерації

Рим. — Тут розпочалися наради делеґатів Італії, Франції, Західньої Німеччини, Бельгії, Голляндії і Люксембурґу в справі схвалення конституції шести західньо-европейських держав. Розмірно мале зацікавлення цією справою проявляється у тому факті, що тільки Італія і Німеччина заступлені окремими делеґатами в ранзі міністра, а Францію репрезентує лише її амбасадор у Римі. Одинока Німеччина ратифікувала европейський пакт безпеки і є готова ратифікувати договір про европейську політичну спільноту. Італія готова приступити до европейської спільноти, але не ратифікуватиме пакту безпеки, поки не буде вирішений спір за Трієст. У Франції все ще існує розбіжність думок і щодо пакту безпеки і щодо европейської спільноти в самій раді міністрів, і ця справа не вияснится перед з'їздом міністрів закордонних справ шести західніх держав з кінцем жовтня у Газі в Голляндії, як також перед дебатою у французькому парляменті. —Тим часом у Страсбурзі Рада Европейського Дорадчого Комітету затвердила, як свого генерального секретаря, Леона Маршала, француза. Його попередник, Жак Каміль Парі, також француз, згинув в автомобільній катастрофі.

В СВІТІ

● **„Іль де Франс"**, великий трансатлантійський пасажирський корабель, поспішив на поміч ліберійському кораблеві „Грінвіл", що зазнав аварії, під час бурі на Атлантику, і врятував 24 члени його залоги. Тільки один моряк згинув у хвилях розбурханого океану. — „Іль де Франс" знаходився в дорозі до Ню Йорку. Після тієї рятункової акції він продовжував свою подорож.

● **Командувач 7-ої американської воєнної фльоти**, віце адмірал Кларк, прибув на Формозу й конферуватиме з Чіянґ-Кай-шеком.

● **Північно-корейський летун**, що приземлився на російському літаку МІҐ-15 в Кореї і піддався альянтам, має 25 років. До преси не подано його світлини, ані жадних ближчих подробиць з остраху за долю його родини і приятелів, але альянти здогадуються, що комуністам його прізвище відоме.

● **Південно - корейський парлямент** уперше за три роки зібрався на наради в столиці країни Сеулі. Досі він збирався в місті Пусані.

● **Мелінда Мек Лін**, дружина лондонського дипломата, що таємничо був зник 28 місяців тому, і що так само зникла з своїми 3-ма дітьми 14 вересня ц. р. у Швайцарії, переїхала на підсовєтську зону Відня. Так ствердили аґенти англійської таємної поліції. Вона мабуть поїхала до свого чоловіка, що втік до Совєтів.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВОРОЖА ЛЕГЕНДА

Усі відомі й замасковані вороги української державности в своїй акції проти українських змагань залюбки користуються твердженням, мовляв, весь український самостійницький рух очолюють і ведуть галичани, а наддніпрянські українці ставляться до того руху інертно, а то й ворожо. Ту наявну брехню поширюють головно білі й червоні російські імперіялісти, між якими немає жадних розходжень, коли мова про їх відношення до України та інших російських завоювань. В цьому відношенні вони не тільки цілком покриваються, але й доповнюються та розділили між собою функції: червона Москва веде відповідну акцію внутрі Совєтського Союзу та мечем і вогнем винищує всі прояви національної окремішности неросійських народів, а її білі підбрехувачі намагаються поширювати „ґаліча́нську" леґенду у вільному світі.

З жалем приходиться ствердити, що не тільки між непоінформованими масами Заходу, але навіть і серед державних мужів та дипломатів, які повинні в цих справах орієнтуватись, все ще трапляються такі, які падають жертвою тієї російсько-імперіялістичної леґенди та й собі повторюють небелиці про галичан у проводі українського визвольного руху. Жертвою тієї леґенди мусів впасти й згадуваний вже в попередній статті на цьому місці неназваний американський дипломат, що дав журналові „Ю. С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" обширне інтерв'ю про відносини в Совєтському Союзі. В одному розділі того інтерв'ю цей дипломат на підставі нез'ясованих ближче джерел, але про які не важко здогадатись, твердить, що „головну масу проводу української еміґрації та найсильніших пропонентів самостійности України становлять не російські українці, але українці, які походять з колишніх австро-угорських і польських територій та які завжди агітували за незалежну Україну й за відірвання від Росії".

З подібними твердженнями зустрічаємось не вперше. Колись ми чули про Україну, як про „австрійську видумку", опісля як про „німецьку інтриґу", тепер як про „галицьку забаганку", а завтра готові почути з тих самих джерел, що незалежна Україна це „американське відкриття". Нас теж цілком не дивує, що ці брехні поширюють росіяни. Брехня, підступ і обман завжди були одним з головних арґументів їхньої імперіялістичної політики й вже стали майже їхньою національною вдачею. Але ми можемо дивуватись і мати претенсії, що цю імперіялістично-російську леґенду повторює й американський дипломат, який має не тільки всі можливості, але й обов'язок перевірити те, про що він твердить. Він тоді легко міг би переконатися, що колискою кожного українського національного відродження, як і української державности та й кожночасного українського визвольного руху були центральні українські землі, був Київ і Дніпро, хоч і були періоди, в яких західні українські землі попадали в „легшу неволю", ніж московська та могли дещо свобідніше плекати й розвивати свої національні традиції й національний дух.

Проте, не тільки з історії, але й з теперішнього фактичного стану справи тієї ж української еміґрації, про яку мова, згаданий американський дипломат міг би легко переконатися про характер повторюваної ним „галицької леґенди". Для прикладу, в особистому складі Українського Державного Центру на вигнанні є 50% наддніпрянської „старої ґвардії" із останнього законного уряду Української Народної Республіки, 25% представників нової підсовєтсько-наддніпрянської української еміґрації та 25% галичан, буковинців і закарпатців. Крім того, наддніпрянська еміґрація не тільки становить велику частину усіх тих загально-українських політичних груп і організацій та інституцій, як: обидві групи ОУН, СУМ, УНДС та інші, але й має деякі спеціяльні групи та організації з окремим наддніпрянським характером, як ДОБРУС, ОДУМ, УРДП та інші, не кажучи вже про наддніпрянську своїм особовим складом Українську Православну Церкву. Не важко було б теж перевірити й ствердити, що участь наддніпрянців в усіх ділянках українського визвольного руху й української творчости на еміґрації є щонайменше пропорційна до території.

Згадуючи про ці справи застерігаємось, що ми цілком не думаємо йти слідом наших ворогів та ділити український нарід на географічне положення українських територій. Українці становлять сьогодні монолітну цілість не тільки спільною неволею всіх земель, але й щораз більше своєю духовістю та своїми прагненнями й змаганнями. Цього факту не потраплять змінити вже ані московські брехні, ані їхні західні жертви.

НЕВТРАЛЬНІ

Ще донедавна говорилося про поділ нинішнього політичного світу тільки на два табори: комуністичний і антикомуністичний. У підході до континентів Европи й Америки говорилося про поділ на Схід і Захід. Раптом залунали голоси про існуючу ще нібито третю силу у світі — невтральних. Маленька півколоніяльна й пів-суверенна Камбоджа в Індо-Китаї, що має свого короля й уряд, але щойно тепер дістає від Франції право розпоряджатись своєю малою армією і право на незалежні власні суди, ота маленька й безсильна Камбоджа з трьома мільйонами населення проголосила „невтральність" у відношенні до комуністів, як довго вони не зачеплять її території, дарма що вже від 6-ти років іде у сусідній індо-китайській провінції Вєтнамі завзята війна з піддержуваними з-закордону комуністичними бандами.

Водночас, з нагоди нарад над зліпленням політичної конференції про Корею, вийринула знову проблема невтральних, які мали б засісти за одним столом у тій конференції, так само, як оті невтральні появилися в Кореї, щоб пильнувати ненарушности тамошнього перемир'я.

Якщо з поняттям невтральности в'язалась до цього часу, як символ, найтісніше Швайцарія, країна західньої християнської культури і антикомуністична, то тепер невтральність має посмак совєтофільства чи просто совєтського попутництва. У великій мірі до цього спричинились самі комуністи, які до невтральних зарахували востаннє й комуністичну сателітську Польщу й Чехословаччину, що стали членами „невтральної" комісії в Кореї. Найбільш підкреслює свою невтральність Індія, яка, — поборюючи комунізм у себе в середині, — веде прокомуністичну закордонну політику в цілому ряді конкретних міжнародних справ, як, напр., про з'їзд „великої чвірки", про торгівлю з совєтським бльоком, про допущення червоного Китаю до ОН тощо. Совєти все ще процесуються на терені ОН, щоб таки включити в корейську конференцію групу „невтральних".

Надзвичайно повчальними в цій історії є голосування в Об'єднаних Націях. Вони вказують на неглибоку хитрість чи заляканість різних держав, які вірять, що голосуючи по лінії приємній для Вишинського, вони морально роззброять комуністичний світ і здобудуть собі від нього спокій. Такими державами є, наприклад, Індонезія і Бурма, безпосередні сусіди червоного Китаю. До тих держав в Европі приєдналась віднедавна Швеція, яка не приступила до пакту НАТО, щоб не дразнити недалеких Совєтів. Належить туди й Юґославія, яка, хоч запрошує військових представників Заходу на свої військові маневри і користає з матеріяльної допомоги Америки, — політично піддержує Москву своїм голосом в Об'єднаних Націях. Ролю невтральної рада б інколи грати й сама Англія, дарма що вона є членом НАТО: вона признала червоний Китай, торгує з ним й іншими комуністичними країнами, заступається за прийняття комуністичного Китаю до ОН і тепер погодилась не приймати його туди — тільки до кінця цього року. „Невтральними" є зрештою величезна більшість Об'єднаних Націй, бож на заклик взяти участь в корейській війні проти комуністичного агресора, на 60 членів вислали до Кореї війська — 16!

Це крутійство, сидження на двох стільцях, користання з американських грошей та водночас скріплювання протиамериканського комуністичного фронту, своєю поведінкою в прерізних конкретних справах, характеристичне для так званих невтральних держав. Джерелом такої політики на два боки є переконання, що нинішній міжнародний конфлікт є конфліктом між З'єдиненими Державами й Совєтами, — то хай вони собі цей конфлікт доводять до кінця. Така настанова отих держав, що дивляться на ЗДА як на джерело своїх доходів, скріплює ізоляціоністичні тенденції в керівних економічних і політичних колах Америки. Цей ізоляціонізм „зреформований" настільки, що новою американською тезою помалу стає гасло: піддержувати тільки тих, що на 100%, без гри на два боки і без крутійства, стають на протикомуністичну плятформу, у внутрішній і закордонній політиці.

Сенатор Новленд не є відокремлений у своїй пересторозі, що її сказав згаданій вгорі індо-китайській Камбоджі: хто думає, що своєю невтральністю зможе охоронитись перед комуністичною аґресією — думає наївно; навпаки, невтральність є запрошенням до аґресії; в боротьбі проти комунізму можна перемогти тільки якнайширшим спільним фронтом і в нинішньому міжнародньому конфлікті, що ділить світ на два табори, не може бути невтральних.

Відрадним явищем є теж, що недавня промова Стівенсона в тому місці, де він дораджує розмови з Совєтами, як засіб миру (без вияснювання передумов, які вказали б, що такі розмови взагалі мали б будь-який практичний глузд) — стрінулася із неґативним назагал становищем американської преси, не тільки републіканської. У політичній атмосфері Америки вже відчувається, що Америка має досить двох стільців і того нібито миролюбія, яке насправді тільки скріплює комуністичний фронт.

Україна перша мала свій трагічний досвід із невтральними. Тисячі й мільйони були в Україні у 1917-18 рр. таких, які вважали, що тодішній конфлікт був конфліктом між Центральною Радою і большевиками П'ятакова чи Муравйова. За таку помилку заплатила і досі платить нація мільйонами жертв і морем крови та сліз. В Україні нема сьогодні вже невтральних і ми знаємо, що їх не буде. Нема невтральних ні в одній країні, що закоштувала раю комуністичного правління. Спасення світу залежить від того, щоб не чекати аж на такий страшний безпосередній досвід і таку школу, бо тоді було б запізно.

Б. Сивенко

УРЯД і „УРЯД"

Є думки й питання, що повсякчасно домагаються вияснення. Таким настирливо-турботним є, зокрема, питання про взаємини вільного світу і большевицької диктатури.

В центрі цієї справи стоїть одне питання: невже вільний світ не бачить і не знає, що большевики (маємо на увазі насамперед кліку кремлівських правителів), лише підробляються під людей, а в суті речі були і є нелюди? Можна сказати ще й так: большевики у взаєминах з вільним світом завжди і скрізь „валяють дурака", маючи лише себе за людей, а всіх інших — і в першу чергу представників західнього вільного світу — за невігласів.

Захід сприймає поважно большевицькі виверти, большевицьке „пускання туману в очі" й уважно студіює кремлівські викрутасні ноти, пропозиції та протести.

Чи був хоч один випадок, коли докази західніх партнерів вплинули на московських сатрапів? Ми такого не пригадуємо. Ті уступки, що їх часами роблять большевики, завжди приходять несподівано і таять в собі новий підступ, нову варіяцію шулерської гри Кремля на дипломатичному полі. У всіх ще в пам'яті більше як дворічна історія переговорів у Панмунджомі. А 99 конференцій і засідань у справі мирного договору з Австрією, що його так таки й досі не осягнено? А триваючі без кінця переговори в справі об'єднання розполовиненої Німеччини і формального миру з нею? Чи поступили ці переговори за 5 років хоч на один крок уперед?

Здавалося б, ясно, що большевики це не партнери для нормальних взаємин з нормальними людьми. Усякі переговори з ними можна наперед окреслити їх же таки, большевицькими, словами, як „туфта", „трепачество" (тріпання язиком), і „буза". Партнером з ними може бути тільки той, хто визнає ті самі — бодай основні, підставові — принципи.

Зрештою, совєтський „уряд", — це, укрита за мурами Кремлю, група змовників. Вона є дійсним господарем совєтських просторів, безконтрольним паном усього майна і життя всієї людности СССР і його сателітів. А, про людське око створені Виконкоми й Ради, включно з Верховною Радою, всі оті совєтські міністри й амбасадори — „димова заслона" для зовнішнього світу. Кому не відомо, напр., що вибори в Совєтському Союзі — це ніякі вибори, як і совєтська конституція (звичайно звана Сталінською) — ніяка конституція і ніколи нею не була.

З цього логічний висновок — що Совєтський Союз не є держава в нормальному для цивілізованого світу значенні цього слова, бо не державні закони, а воля й примхи мафії рухають усім. Як можна застосувати поняття державности там, де одного дня „голова „уряду" підступно хапає за петельки свого „заступника", садовить його в буцигарню, а потім проголошує його запроданцем і шпигуном, чужинецьким аґентом? І всі знають, що це — брехня, а проте гарячково плещуть в долоні і домагаються смерти. Все це діється до суду, наперед, коли ще навіть слідство не почато або лише провадиться і його висновків не проголошено.

І хіба не є глумом над населенням „найбільшої країни в світі", коли його сповіщають, що Берія, який 15 років сам фабрикував і розстрілював сотні тисяч „ворогів народу" і „аґентів чужих держав", — раптом сам виявився і „ворогом народу", і „чужинецьким аґентом"? Чи можна сумніватися, що, коли б Берія перший потрапив був ув'язнити Маленкова, то видресовані громадяни СССР оплескували б проголошення його „ворогом" і „зрадником" з таким самим завзяттям, як це робили вчора на адресу Берії?

А політичний світ Заходу — державні діячі, політики, дипломати — респектує отаку „владу" і таку „державу", подивляють сприт новоявленого диктатора і чекають дальших, ще більших його „осягів"!

„МОРСЬКИЙ ВОВК" — СИГНАЛ У МАЙБУТНЄ

Минулого тижня в Гротоні, Кон., в майстернях відділу електричних суден Генеральної Динамічної Корпорації відбулася урочистість випуску кілю нового підводного човна, що порушуватиметься атомовою енерґією. На урочистість прибув секретар фльоти Роберт Б. Андерсон та багато діячів і знавців застосування атомової енерґії для практичних потреб. На урочистість зібралось понад 5,000 осіб, серед яких було багато морських старшин. Секретар фльоти, вписавши своє ім'я на плиті нового підводного човна, звернувся до присутніх з промовою, в якій підкреслив оборонне значення нового човна, що зватиметься „Морський Вовк".

Промовець вказав, зокрема, на небезпеку, яка загрожує країні від могутньої підводної фльоти Совєтської Росії. Монополь ЗДА в володінні двома порушуваними атомовою енерґією підводними човнами, може бути нетривалий з огляду на працю в цьому напрямку, яка проводиться в інших країнах. Загроза збоку підводної фльоти Росії велика. Росіяни „спроможні кожного дня вступити у війну, маючи підводні човни, кількість яких ушестеро перевищує число підводних човнів, що їх мала Німеччина на початку другої світової війни". Промовець закликав побільшити зусилля у будівництві новочасних кораблів, щоб ними замінити теперішні бойові кораблі, які „швидко стають перестарілі".

Отож, фахівці належно доцінюють величезну бойову вартість нових атомових човнів, які підвищили обороність країни і становлять ще одну загрозу напасникові.

Проте урочистість в Гротоні має й інший бік, становлячи ще один вияв здобутку людського ґенія в ділянці техніки. Оце ж бо будується корабель, якого порушуватиме недавно відкрита енерґія, що її досі вживано лише для нищівних цілей. Бо перший човен, що порушується атомовою енерґією, „Навтилюс" вже лишається позаду свого удосконаленого товариша.

„Морський Вовк" пробігатиме моря, не потребуючи коштовного і місткого палива, його ґвинти крутитимуться, порушувані загадковою силою, що її людина видерла з-поміж інших, ще не досліджених таємниць природи. Ще недавно чути було голоси людей, які сумнівалися в можливості застосування атомової енерґії для практичних потреб, але „Морський Вовк" розвіює всі сумніви щодо цього. Вже стверджено, що кораблі можуть бути порушувані атомовою енерґією, а незадовго ця енерґія зможе гнати потяги, самоходи й літаки. Ця енерґія зможе огрівати доми, освітлювати країни — змінити весь людський побут, зробивши його вигідним і дешевим.

Покищо наявне, що „Морський Вовк" може перебувати безперервно під водою по кілька соток годин, порушуючись із швидкістю від двадцяти до двадцяти п'яти вузлів на годину. Місткість його — до чотирьох тисяч тонн. На цьому не кінець, бо фльота задумує вже будувати третій підводний атомовий човен, місткости до 6,000 тонн і швидкости тридцяти п'яти вузлів. Самий мотор „Морського Вовка" виявляє значний поступ в порівнянні до мотора „Навтилюса". Зменшена швидкість нейтронів викликає тут високу температуру, що особливим приладом швидко перетворює воду на пару. Пара порушує турбіни, які, в свою чергу, приводять в рух ґвинти. Двигун човна, знаний, як „СІР" (перехідний підводний реактор), дає змогу невтронам виявити енерґію майже в двадцять разів більшу від тієї, що витворюється в реакторі його попередника. Тиснення пари обраховується в 250 фунтів на квадратовий цаль. Кошти побудови „Морського Вовка" становитимуть 55,000,000 долярів.

Безпека залоги човна обмислена до найменших подробиць. Апарати, що витворюватимуть необхідне людині повітря, спиратимуться на найновіших дослідах. Особливу турботу конструкторів виявлено в забезпеченні залоги від шкідливих діянь радіоактивности. Ізоляція в човні ідеальна і охороняє людський організм від руйнуючого проміновання.

Все це дає можливість об'їхати навколо світу без зупинки. Все це дає можливість, як сказав секретар Фльоти, „перенести боротьбу під ворожі брами", оскільки „наші стратегічні границі лежать не біля нашого побережжя, а в евразійському обширі і наші воєнні операції повинні примувати, щоб їх там тримати"."

Стратеги і політики бачать велике значення нового корабля в його бойовій спроможності, сіра людина бачить в ньому ще один скок вперед на шляху поступу людини. І це і це запевняє новому човнові перейти в історію, як одній з найвизначніших подій нашої доби.

ПАН СТАНІСЛАВ І ПАН ЗИГМУНТ

(Репортаж з Лондону)

Заходжу деколи до польських ресторанів у Лондоні. Поляки мають досить своїх домів і ресторанів в столиці Британії. За II Світової Війни, коли Лондон був бомбований німецьким летунством, немало англійців продавало доми в Лондоні, а чужинці, також поляки, їх дешево купували. Тому тепер польська еміґрація може пишатися гарніми палатами в центрі міста, де містяться польські культурні і товариські організації і де є також польські каварні і ресторани. „Континентальна кухня" відрізняється від англійської, і хто привик до континенту, має охоту деколи з'їсти страву, приготовану по континентальному.

Мимоволі доводиться в таких польських ресторанах чути розмови сусідів. При обіді чи при каві згадують польські еміґранти рідний край. При цім виявляється, що той рідний край для багатьох із них лежить не в Варшаві чи Кракові, а у Львові і навіть у Рівному. Дехто з них описує, як ходив на Поліссі з „дубельтівкою на качки", інший згадує яблука, „незрівняного смаку", які він їв колись на Поділлі і т. д. Коли чую мову таких „подоляків" чи „волиняків", то здалека не відрізняю їх інтонації від української (очевидно, вплив нашої мови на поляків, що виростали на українських землях).

Нагода хотіла, що гості при сусіднім столі від споминів мисливсько-кухонного характеру перейшли на теми політичні. Пан Станіслав, з сивою чуприною і блакитними очима, говорив до свого приятеля, пана Зиґмунта:

„Знаєш, коли подумаю, що у нас дома сталося, то мені здається, що ми тут на чужині великі фантасти. Уявляємо собі, ніби нічого не сталося, що ми вернемося на креси в свої доми, що мій Петро запалить у грубі в морозну ніч, що прийдуть сусіди в санях, а з ними й чорнява Зося (ти її добре пам'ятаєш, мою приятельку!). Закусимо, випивши по чарці „старки" Бачевського, заграємо в карти, а тим часом Зося заспіває нам романсів, ну і українських пісень (Пригадуєш її голос?). Словом, ідилія наша знову оживе... А все це, як бачу, наші фантазії. Бо нема вже Петра, дім мій згорів, Зося, якщо жива, то постаріла і десь перебуває в Познані або на Шлеську, і навіть фабрика Бачевського згоріла..."

Пан Зиґмунт не погоджувався з паном Станіславом.

(Закінчення на стор. 3)

ПІД ОСУД ПУБЛІЧНОЇ ОПІНІЇ

Чому розбились переговори між УКК і Американським Комітетом

(5)

Від листопада 1951 аж до весни 1952 п. Левін продовжував свої зусилля, щоб привести до створення Центру для активности еміґрації, роблячи це під невпинними атаками більше з великоросійських джерел, ніж національних. Це, власне, вірність п. Левіна до принципу непередрішення, стягала на нього великоросійські атаки. Його рекорд є чистий і я гордий, що можу це на цьому місці ствердити в імені Комітету.

Остання з головних конференцій, перед встановленням теперішнього Центру, відбулася в Штарнберзі в Німеччині, у червні 1952. У цих нарадах взяло участь також більше національних, ніж великоросійських груп. Ця конференція позначила дальший крок на шляху до створення єдиного фронту російських і національних політичних організацій на базі паритету і рівности прав учасників. На конференції, що відбулася в Мюнхені в жовтні 1952, чотири російські політичні організації і шість національних організацій, які відбули наради в Штарнберзі, рішили створити Координаційний Центр Антибольшевицької Боротьби, ціллю якого є визволення народів, що замешкують теперішній Совєтський Союз, від комуністичної диктатури і встановлення демократичної форми уряду, що віддзеркалював би бажання народу. Конференція прийняла політичну плятформу, яка визнає безумовні права всіх народів, що мешкають на території Совєтського Союзу, вирішати свою власну долю свобідно, на базі демократичного виявлення своєї волі (Ці постанови були пред'явлені Вам та іншим представникам УКК репрезентантом цього бюра, як тільки їх одержано в цій країні, але ані Ви, ані ніхто інший з тих представників не відмітив жадної частини, яка видавалася б неможливою до виправлення всередині самого Центру).

Після конференції в Мюнхені були ще інші зустрічі чотирьох великоросійських і п'ятьох неросійських груп. Вони не завжди були такі приязні, як можна б собі уявляти, але вони поступово сконсолідували Центр, який, починаючи від 1 березня 1953, передає радіопрограми для совєтського окупаційного персоналу в окупованій Німеччині та Австрії і в сателітських державах. Започатковано радіопрограми, крім російської мови, іншими мовами, якими говориться в Совєтському Союзі. Українська репрезентація в Центрі, очевидно, спричиниться до заведення українських радіомовлень.

Подане вгорі становить повний і фактичний перегляд діянь цього Комітету від часу його створення. В наведеному Ви знайдете відповідь практично на всі заяви і обвинувачення, зроблені у Вашому листі з 10 квітня 1953. Я переконаний, що дальша рефлексія з Вашого боку і збоку Ваших колеґ приведе до усвідомлення, що непогамований і негідний тон Вашого листа робить слабу прислугу українській справі та американським інтересам. Для мене це не мало б жадної корисної мети видвигати протиобвинувачення. Відносно публічної заяви, яку я склав у грудні 1952, що серед української еміґрації є т. зв. федералістичний напрямок, я відповім просто: (а) Ця заява була зроблена для самого порядку після пресової конференції, яку Ви відбули в Мюнхені після Вашого приїзду в грудні і в якій Ви твердили, що Комітет змінив свою політику у важливих відношеннях, що широко інтерпретовано, як сприяння „сепаратизмові". Я, натомість, вказав на те, що політика цього Комітету була непохитно послідовна від започаткування його активности. (б) Відносно того, чи федералістичний напрямок існує, чи ні, я уважаю, що відповідь належить до семантики. Ви навряд чи можете заперечити, що існують українці, які одобрюють Українську Державу у федерації з вільною Російською Державою, якщо народи внутрі Української Держави бажають такої форми. Мій Комітет вважає, що кількість таких осіб є більша, ніж Ви думаєте. Ця справа поглядів навряд чи дає причину до взаємної рекримінації.

На закінчення хай мені, Професоре, буде вільно сказати, що мій Комітет не бажає собі участи будь-якої російської чи неросійської групи, яка не є основно в згоді з американською політикою, або яка не ставиться прихильно до її мети: допомогти, щоб уможливити для народів Совєтського Союзу вирішити їхнє власне політичне і географічне майбутнє такими демократичними методами, якими віддана ця країна. Я, як і члени Управи цього Комітету, надіємось, що українці вже скоро співпрацюватимуть з великоросіянами, туркестанцями, кавказцями та іншими елементами, які, не зрікаючись своїх ідеалів, переконань і аспірацій, погодились брати участь в спільній боротьбі, що відкриє шлях до визволення їхніх народів з-під комуністичної диктатури і тим самим до встановлення режиму, що відповідав би їхнім аспіраціям. Сумління Комітету є чисте, як чисте є і сумління моє та всіх тих, що брали участь в діяннях цього Комітету. Ми віримо, що поданий вгорі перебіг говорить сам за себе. Я переконаний, що Ви будете мати зрозуміння, що в таких обставинах ми далі будемо йти шляхом, який встановлено майже три роки тому і що будемо придержуватись його вірно, нікого не вирізняючи спеціяльною уважливістю, але ставлячись з однаковим відношенням і уважливістю до всіх, які в такому чи іншому часі втекли з-під совєтської тиранії і готові співпрацювати, щоб спричинитися до її повалення.

Щиро відданий Вам
Л. С. Стівенс, голова.

Меморіял УКК до Американського Комітету

Після повороту місії УККА з Европи ухвалено подати до відома Американського Комітету становище УККА до справи створення спільного фронту та його плятформи.

Нижче написаний меморіял був пересланий на адресу Адмірала Л. С. Стівенса, Голови Американського Комітету для Визволення від Большевизму, окремим листом проф. Л. Е. Добрянського, Голови УККА, з дня 10 квітня 1953 року. В листі окремо підкреслено „що УККА сподівається, що Американський Комітет узглядить справедливі побажання та інтереси неросійських груп.

* * *

Український Конґресовий Комітет завжди був того твердого переконання, що пляни й активна діяльність Американського Комітету Визволення Народів Росії (який щойно змінив свою назву на Американський Комітет Визволення від Большевизму) мають життєве значення для американської безпеки й надій цілого вільного світу. Рішення Українського Конґресового Комітету, щоб вступити в переговори з Американським Комітетом, базувалися на цій практичній дійсності. На чолі всіх тих міркувань, які лягли в основу того рішення, було поважне й щире бажання спричинитись до успішного функціонування Американського Комітету, щоб його діяльність недвозначно репрезентувала динамічну традицію й демократичний дух нашої країни. На підставі таких, конкретно виявлених бажань, ми можемо з чистим сумлінням твердити, що ми належно виконали свій обов'язок, як льояльні і віддані громадяни. Якщо б ми були цього не зробили, ми були б не виконали свого обов'язку.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка уважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників.

ЖІНКИ І ДІТИ В АМЕРИЦІ

Жінки становлять половину населення світу. Вони народжують дітей, дбають про них і мають величезний вплив на їх характери та ідеї. Совєтська пропагандивна машина якнайширше використовує цей факт. Більшість протиамериканського матеріялу, що його комуністи розповсюджують по всьому світі, складена так, що здебільшого в них звертаються до жінок. Вони завжди змальовують американське життя та ролю американської жінки в ньому такими фарбами, що жіноцтво по інших країнах жахається і обурюється.

Найголовнішою темою комуністичної пропаґанди здебільшого є неправне становище жінки та занедбані діти. Наприклад, комуністична „Скантея" пише: „Американські капіталісти ненавидять все, що репрезентує майбутнє життя. Вони ненавидять дітей, бо діти репрезентують майбутнє світу. В „цивілізованій" Америці життя дітей подібне до пекла... Яка величезна різниця між похмурим життям дітей в капіталістичних країнах і щасливим життям совєтських дітей!"

Ці брехливі слова повторюються комуністичними журналами, брошурами і часописами всіма мовами по всьому світі. Кожний найменший випадок недбалости батьків чи злочинности дітей роздувають до крайніх меж і надають йому непотрібної важливости. Кожна жінка переймається питаннями виховання дітей, і совєтська пропаґанда вміло грає на цих природніх інстинктах.

Совєти витрачають мільйони спеціяльно на змальовування спотвореної картини життя американської жінки та дитини. І протидіяти цій пропаґанді найліпше можуть самі американські жінки. Не тільки тому, що жінка має більше часу писати листи друзям і родичам за кордоном, але й тому, що вони можуть більше і краще написати про родинне життя, про дітей і про родинні справи.

В листах за кордон жінки можуть описати своє становище в американському житті. Здебільшого американська родина — це дружня співпраця поміж чоловіком, що заробляє на життя, і жінкою, що веде господарство. Вони все вирішують спільно. Бажання і потреби жінки так само беруться до уваги, як і чоловікові. Якщо родина вирішує, що жінка мусить узятися до якоїсь праці, то вона вибирає собі працю сама, а не йде працювати туди, куди її посилає уряд.

В Америці тепер працює 18,000,000 жінок, і понад 40% їх мають працю, що вимагає професійної, технічної чи бюрової кваліфікації. Поза хатою, так само як і в родині американська жінка цілком рівноправна. А в деяких галузях громадської праці, як ось асоціяції учителів та батьків, або в церковних справах, жінки часто навіть активніші, ніж чоловіки. І в своїх листах жінка легко може розповісти про рівноправну співпрацю поміж жінками та чоловіками в американському житті і викрити брехливість комуністичної пропаґанди, що нібито жінка в Америці є жертвою несправедливого і погірдливого ставлення.

В листах можна також довести, що це неправда, ніби американські діти занедбані. Американські матері можуть сказати, що обладнання родинного дому та механічне упрядження його дають їм змогу віддати більше часу і приділити більше уваги дітям. Американські діти грають велику ролю в житті родини. Широка система народніх шкіл дає кожній дитині добру освіту. Понад 3,000,000 молодих хлопців і дівчат учаться по високих школах. Демократія дбає про те, щоб діти мали і добру освіту і щасливу родину. Про все це можна добре написати в листах.

Пропаґанда, яка зачіпає американських жінок і дітей, боляче ранить серце Америки. Лист жінки до жінки за кордоном може допомогти побороти несправедливі закиди.

Загальна Рада.

ПЕРЕД КОНЦЕРТОМ ХОРУ „ДУМКА" В ТАВН ГОЛЛ

Хор „Думка" виступає в суботу, дня 26-го вересня з концертом в Ню Йорку, в залі Тавн Голл. Програма концерту багата і різноманітна. Крім цілого ряду українських пісень та композицій, є в ній також твори неукраїнських музиків.

Хор „Думка" виходить на широкі простори співацького мистецтва та стає перед нами з поважними творами, які рідко коли можна почути. На суботнім концерті наш хор співає дві прекрасні композиції Лисенка, а саме могутній „Гимн Зевесові" (з опери „Енеїда"), та глибоко настроєвий „Спів бранців" і Людкевича „Хор підземних ковалів".

Хор „Думка" робить ще другий вилім у дотеперішнім шаблоні українських концертів, а саме виходить на співацьку естраду з композиціями неукраїнських музиків: Ваґнера, Вебера, Штравса, та старовинною англійською піснею „Зелені рукавиці". Рідко коли маємо змогу почути добру чужинну музику і тому відстаємо від неї. І ось хор „Думка" дає нам прекрасну нагоду почути декілька мистецьких творів чужих музиків у виконанні українських співаків.

В програмі є ще ряд чарівних українських пісень у мистецькій обробці таких мистців як Лисенко, Леонтович, Кошиць та інші.

Своїм виступом наш хор виконує поставлене на собі завдання: піснею нести добре, українське ім'я в широкий світ. Піснею служити нації. До гідного виконання цього завдання хор „Думка" підготовляється цілими літами завзято, систематично та послідовно. Така праця не йде на марне. Навпаки, вона виховує хор. Вона перековує п'ять десятків різних індивідуальностей на здисциплінована співацьку цілість, що чітко реагує на кожний порух рук свого мистецького керівника. Та праця вирощує хор до тієї висоти, на якій він сьогодні стоїть.

В суботу хор „Думка" виходить на міжнародну співацьку естраду. В суботу будуть чуйно прислухуватися його продукціям знавці співацького мистецтва різних націй. Від нас, від резонансу наших сердець, буде залежати підйом духа нашого хору у його мистецькім насанженні.

Микола Кокольський.

ТРЕТІЙ З'ЇЗД СУЖЕРО

5-6-7 вересня відбувся в м. Торонто (Канада) 3-ий З'їзд Союзу Українців жертв російсько - комуністичного терору (СУЖЕРО).

З'їзд проходив під знаком безсумнівної перемоги нашої організації, що напруживши всі зусилля таки спромоглася видати 1-ий том Білої Книги про чорні діла Кремля.

В звітній доповіді про діяльність СУЖЕРО, голова С. В. Підгайний подав перейдений шлях діяльности організації й накреслив перспективи діяльности на майбутнє. В результаті З'їзд прийняв дуже відповідальні та далекойдучі ухвали:

1. Змінено термін каденції Головної Управи. Віднині Голову, якого обирається окремо й Головну Управу обрано на термін 3 роки, а Голів відділів на термін 2 роки. Передбачено щорічні конференції Голів відділів і Голів Контрольних Комісій спільно з Головною Управою та Центральною Контрольною Комісією.

2. Ухвалено створити Видавничий Фонд СУЖЕРО, що складатиметься з:

а) 25 долярового внеску кожного члена СУЖЕРО,

б) 100 долярового чи більшої суми внеску до Диспозиційного Фонду терміном на 3 роки,

в) надходжень від видавничої діяльности організації.

3. Прийнято ухвалу про започаткування в СУЖЕРО Інституту членів добродіїв. Членом добродієм може бути кожен українець чи українка, що складуть одноразово чи до кінця 1954 року 500 долярів на Видавничий Фонд.

4. Ухвалено створити Канадійське Товариство прихильників визволення неросійських народів від Росії.

5. Ухвалено започаткувати та розбудувати унітарну організацію жертв російсько-комуністичного терору народів СССР.

6. Ухвалено спільно силами цілого добрусівсько - сужерівського руху в світі, а Добрус'у в ЗДА зокрема:

а) видавати квартальник англійською мовою,

б) тижневик „Український Прометей" перетворити на орган добрусівсько - сужерівського руху на американському континенті.

7. Під час З'їзду було скликане громадське віче під головуванням президії З'їзду на чолі з головою сотником Степаном Павлюком. На вічу виголосив В. І. Грищко (Ню Йорк) доповідь на тему „Україна сьогодні". Там же відбулось урочисте вручення 1-го тому Білої Книги жертводавцям - фундаторам.

8. В неділю гості й делегати брали участь в панахиді по жертвах російсько - комуністичного терору та з 3-ої години продовжували наради З'їзду.

9. З'їзд обрав Головну Управу та окремо Голову, як рівнож Центральну Контрольну Комісію.

На Голову обрано С. О. Підгайного, на членів: П. Я. Шадурського, О. В. Петришина, І. І. Сандула, М. П. Мушту, М. В. Любченка, Д. М. Пригорницького, П. М. Неліпу та І. А. Сердюка. На Голову Контрольної Комісії А. Г. Гурського та членами П. Т. Глушаницю та В. Літвінова.

10. З'їзд вітали представники чисельних українських та іншонаціональних організацій, зокрема З'їзд вітали від імени Білоруського Національного Об'єднання в Канаді й білоруської преси пп. С. Хмара та Я. Пітушка, представники ДОБРУС'у і ОУРДП в ЗДА, представники Укр. Робітничого Союзу в ЗДА й Канаді пп. В. Довгань, С. Кривоус, Г. Мазурик, представник УНДС в Канаді та інші.

З'їзд одержав багато привітань від духовенства та інституцій, як рівнож від чужинецьких кіл.

Наприкінці З'їзд прийняв відповідну політичну резолюцію.

На закінчення З'їзду відспівано український національний гимн.

Головна Управа
СУЖЕРО

ХРОНІКА УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

Українці в Тунісі

Українську Громаду в Бен-Метір (Туніс) стрінула болюча втрата. Дня 20 червня ц. р. в Тунісі помер Архиєпископ Картагіни, примас Африки И. Е. Гуно. Він був щирим приятелем українців в Бен-Метері. Живо цікавився їх життям, допомагав, в чому міг. Рівно рік тому представники Громади вітали його хлібом-сіллю перед входом до новозбудованої каплиці в Бен-Метірі, яку Гуно приїхав посвятити. Того дня в проповіді Покійник щирими словами згадував про нашу многострадальну Церкву.

Ніколи не забудуть члени нашого хору авдієнції в його єпископській палаті й скромного дарунку, який бл. п. Архиєпископ подарував їм на пам'ятку.

Найбільшою нагородою для струджених хористів, після одного концерту в Тунісі, була несподівана стріча з сивобородим Архиєпископом за кулісами театру, де він — сімдесятлітній старець подякувати хористам та висловив своє захоплення українською піснею.

На величавих похоронах, що відбулися в Тунісі 25. 6. ц. р., в присутності церковних достойників, генерального губернатора, туніського уряду, представників армії, численних делеґацій та великого числа вірних, були і від української Громади в Бен-Метір два делеґати та троє дітей в українських національних строях з розкішною китицею квітів. Українську делеґацію стрінули дуже прихильно, даючи їй місце в катедрі підчас похоронної відправи серед офіційних представників, а на прохання Архиєпископа Перен, наслідника бл. п. Арх. Гуно, наші діти в національних строях, несучи китицю квітів, відчиняли довгий похоронний похід. Ця мала мальовнича група викликала велике зацікавлення серед багатьох учасників похоронів. Усі туніські часописи та радіовисильня відмітили участь української делеґації.

Приємно ствердити, що Українська Громада своїми виступами серед чужинців настільки спопуляризувала слово — Україна, українець — до цього часу так мало знане в Тунісі, що не трапляються майже ніколи випадки перекручування нашої національности.

В Арґентині

ОТЕЦЬ ЮРІЙ МЕЛЬНИЧИН ПЕРЕНЕСЕНИЙ ДО МІССІОНЕСУ

Дня 7 ц. м. представники українських церковних та громадських установ (в тім також Централі Т-ва „Просвіта") прощала в порті Буенос Айрес о. Ю. Мельничина, який, згідно з розпорядженням церковної влади, виїхав на становище ігумена оо. Василіян в Міссіонесі.

Українська громада в Буенос Айресі щиро жаліє, що доля і цим разом перекреслила ті надії, які вона мала, а саме що о. Ю. Мельничин залишиться працювати в столиці.

Уже двічі (на жаль, кожний раз коротко) о. Ю. Мельничин розвивав працю на церковному й громадському полі серед української спільноти в цьому місті і за той час зумів з'єднати собі симпатії, піддержку, зрозуміння та пошану серед якнайширших українських кіл. За його справедливість, щире серце та ідейність українців в Буенос Айресі, без огляду на свої партійні погляди чи різниці обряду, цінять о. Мельничина високо, як українського духовника, патріота та громадського діяча.

В Канаді

ПОМЕР О. ПРОТ. П. МЕЛЬНИЧУК

У Верноні помер довголітній православний парох протоєрей Петро Мельничук на 64 році життя. Покійний був одним з перших українських православних священиків у Канаді і багато напрацювався для розбудови церковного життя в Канаді. Його похорон відбувся в Катедрі св. Івана в Едмонтоні 4 вересня при участі митрополита Іларіона й численних священиків.

ПОСАДНИК ГАВРИЛЮК БУДЕ ВДРУГЕ КАНДИДУВАТИ

Посадник міста Едмонтону виявив свою згоду прийняти номінацію Горожанського Комітету та вдруге кандидувати на посадника міста. Він погодився кандидувати вдруге тому, що дістав багато листів від виборців, які намовляли його до цього.

Пан Станіслав і пан Зиґмунт

(Закінчення зі ст. 2)

Казав, що „креси" належать до Польщі правом історичним і правом меча. Що прийде час, і „місцева людність" привітає польське військо у себе як визвольників, що поляки вернуться з еміграції і з інших територій Польщі на „східні креси". Пан Станіслав перервав приятеля:

„Ти забуваєш факти: на східніх кресах немає поляків. Натомість на заході, на новоздобутих землях, за дев'ять літ виросло нове покоління поляків, для яких наші східні креси чужі. Ми мріяли, що зараз після упадку Гітлера, прийде до конфлікту між західними великодержавами і совєтами. Але минав рік за роком, і нічого не сталося. Може минути ще десяток років (чи ми доживемо далі?), і наша мрія відсунеться у безконечність . . ."

Співбесідники замовили собі каву з „пончками" і замислилися.

— Знаєш, що я думаю? — промовив Станіслав: — Треба нам шукати виходу в якійсь широкій концепції. Ми проґавили слушний час, коли розвалилася царська Росія 1917 року. Ми собі уявляли, що вже зник російський імперіялізм, що ми можемо відновити історичну Польщу. Ми дивилися на „русінув", на білорусинів і навіть на литвинів, як на щось нижче, призначене для нашої колонізації. Ми погнали ці народи в обійми російському большевизмові. Москва віддавна має добру пропаганду: вона і за царського режиму „визволяла" інші народи. Ми навіть на таку пропаганду не спромоглися. Ми тішилися, що там, за лінією Ризького кордону, Москва винищує і гнобить інші народи, і думали, що ми й собі можемо багато дозволити на кресах. Це була фатальна політика. І прийшов судний день . . . Тепер стоїмо під московським імперіялізмом. Ми вірили в гарантії західніх великодержав. Але ці гарантії нічого не гарантують. Ми є м'ячем у грі великодержав. Ця ситуація велить нам шукати союзників і приятелів між іншими народами, що, як і ми, опинилися в московській неволі. Я певен, що світ не дозволить відродитися німецькому імперіялізмові. Але російський імперіялізм є, він росте. Проти цього мусимо мати союзників. Не хочу, щоб мій Петро розпалював грубки в моєму погорілому домі і йшов собі на кухню курити свою люльку: нехай сідає з нами за стіл, дамо йому як рівному з нами, чарку старки, нехай послухає українських пісень, що співає Зося . . .

— А, ти тут, а я чекаю на тебе дома! — озвався жіночий голос до пана Станіслава. Маю квитки до кіна для тебе і для пана Зиґмунта.

З розмови було видно, що то була жінка пана Станіслава. — Знов мріяли про креси? — іронічно дивилася вона на чоловіка і п. Зиґмунта: — Я з Варшави і не маю тих сентиментів. Поспішаймо, бо за годину починається кіно . . .

Пан Станіслав заплатив за себе і за пана Зиґмунта.

Свідок

З ГОЛОСІВ УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ

УСІ РОСІЯНИ, НЕ ЛИШЕ КОМУНІСТИ, РЯТУЮТЬ СССР.

„Визвольний Шлях", Лондон, ч. 8 за серпень ц. р., у статті П. Карого „Про психологічні властивості російського народу — спостереження бувшого офіцера червоної армії", виготовляє детальний плян, як повести нашу власну, українську пропаганду серед росіян, щоб послабити їх бойовий дух у боротьбі з Україною. Автор спирається на досвіді що всі росіяни, а не лише комуністи, це — патріоти нинішнього Совєтського Союзу, які рятували його у другій світській війні тоді, коли неросіяни бачили добру нагоду визволитись з-під панування Росії.

„Не забуваймо, що коли під тиском зовнішніх і внутрішніх сил буде валитися московська тюрма народів, — всі „безпартійні" большевики росіяни, всі комуністи, білоґвардейці та єдинонеділимські еміґраційні сили з'єднаються разом і кинуться рятувати „єдинонеділиму матушку Росію"... Сучасні московсько - еміґраційні твердження про те, що немовби совєтська армія не хотіла захищати „совєтську власть", а захищала лише „родіну" — це брехливі вигадки. Про це говорить конкретні факти. Вояки совєтської армії, за національністю москалі, захищали і „родіну — Москву" і „совєтську владу" і Сталіна. А різні „нацмени", зокрема українці, не хотіли проливати свою кров за „родіну" і Сталіна, а тому, як тільки фронт в Україні був проломаний німцями і швидкими темпами посувався на схід, москалі негайно наплямували українців зрадниками. Самі ж під Іледгавою (Литва) чи під Берестям ставили завзятий опір німцям... Московська еміграція оповідає сьогодні за кордоном казки про те, що немовбито в Москві у ті дні вибухли народні бунти проти совєтської влади. Насправді ніяких бунтів не було, хоч у ці дні влада большевиків висіла на нитці. Але москалі не використали цього моменту і не виступили проти уряду, а навпаки — кинулися рятувати уряд...

ПРО ШКІДЛИВУ РОЛЮ КЕРЕНСЬКОГО

„Християнський Голос", Мюнхен, ч. 34 з 23 м. м. наводить голос німецької „Дойче Таґесцайтунґ" про розлам в КЦАБ'і з дуже гострою характеристикою ролі Керенського, невдатного колишнього прем'єра післяреволюційного часу Росії і невдатного лідера затомізованої російської еміграції. Далі там читаємо:

До цих заввважень автора нотатки додамо від себе, що зовсім правильні заміти, які він зробив Керенському, треба застосувати не тільки щодо нього, але проти всіх інших російських імперіялістів, які відмовляють неросійським народам їх Боже і людське право на власне, незалежне життя, яке вони вибороли були своєю кров'ю, а яке насильно зруйнувала червона Москва.

„ЗАБЕЗПЕЧУВАТИ НАСЕЛЕННЯ ПРОМИСЛОВИМИ І ПРОДОВОЛЬЧИМИ ТОВАРАМИ"

Заступник міністра легкої і харчової промисловости І. Єсипенко хвалиться, як комуністи дбають про населення.

„Комуністична партія і радянський уряд приділяють велику увагу роботі легкої і харчової промисловости, покликаної задовольняти зростаючі потреби радянських людей в предметах масового споживання".

Та проте ще й досі населення не має ані промислових товарів ані харчів, бо фабрики продукують недобрі товари, а харчів таки немає.

Єсипенко радить „викоренити наявні недоліки і виконати завдання, поставлені нашою партією і владою". Іншої ради він не має. Але чи сама його рада дасть населенню харчі і потрібний товар?

Із советського побуту

КУПІВЛЯ - ПРОДАЖ

Старе прислів'я каже: не можна знайти того, чого не загубив. Проте голова правління Звенигородської райспоживспілки Максим Микитович Ревенко взявся спростувати це мудре твердження. І він блискуче досяг свого. Більш того, Максим Микитович не тільки знаходить те, чого не згубив, а він навіть і продає те, чого не має.

Свідки твердять, що М. Ревенко ніколи не губив і поганої халупки. А знайшов він чудовий, добротний будинок.

Сталося це так. В Звенигородці був собі будинок, який належав райспоживспілці. Та якось на нього звернув увагу голова правління райспоживспілки. Оглянувши зовні будинок, він вголос подумав:

—От би мені такий будиночок...

А коли одного разу зайшов всередину і побачив, які просторі в тому будинку кімнати, Максим Микитович прямо-таки захворів: у нього пропали і сон, і бажання працювати.

— Тільки цей будинок може вилікувати мене, — казав Ревенко своїй дружині.

Але просто вселитись в чужий будинок Ревенко не рискував.

— Скажуть, що я незаконно захопив к о о п е р а т и в н у власність, — думав він.

А голова правління Звенигородської райспоживспілки не любить, щоб про нього були поганої думки.

— Купити б його собі, — міркує Максим Микитович. — Так незручно, подумають, що я використав свій службовий стан...

Здавалося, знайти вихід з такого стану неможливо. Та для Ревенка немає нічого неможливого.

— Отже, купити будинок не можна, — міркує Ревенко. — Тоді я продам його.

Але кому? Над цим питанням Ревенко довго не задумувався.

— Продам цей будинок своїй дружині. Вона моя подруга життя, вона буде і покупцем, — вирішив Ревенко.

„Покупець" виявився таким, що з ним легко було сторгуватись. Будинок коштує тисяч 100, а Ревенко за нього запросив 1000 карбованців. Дружина сказала:

— Ти що, з глузду з'їхав? Скажуть люди, що даром взяли. Візьми хоч п'ятнадцять тисяч.

Внаслідок такого лагідного торгу зійшлися на 10 тисячах карбованців. Спочатку голова правління райспоживспілки приніс і віддав гроші дружині. Потім дружина, як і належить „покупцю", віддала ці гроші „продавцю" — голові правління райспоживспілки.

Так відбулася незвичайна купівля-продаж будинку.

Максим Микитович не така людина, щоб незаконно привласнювати к о о п е р а т и в н е майно! Він тільки тоді й переїхав у будинок, коли все беззаконня належним чином узаконив.

Тотак він знайшов будинок, *якого не губив.*

Але Ревенко тільки зав'язав вузлик. Розв'язувати його взялись вищестоящі організації.

Про незвичайний випадок у Звенигородці стало відомо правлінню Укоопспілки. З'ясовуючи обставини, за яких кооперативний будинок опинився в руках дружини голови правління райспоживспілки, Укоопспілка встановила, що це було зроблено з відома і за згодою правління Київської облспоживспілки... (Але без відома і згоди самих господарів кооперативного майна — пайовиків).

Укоопспілка прийняла грізне рішення ч. 196, в якому зобов'язала облспоживспілку:

— Скасувати рішення райспоживспілки про купівлю-продаж будинку і повернути його райспоживспілці.

Хороше правильне рішення!

Але в облспоживспілці не поспішають його виконати. Тоді з'являється нова постанова Укоопспілки. В ній уже пишеться:

— Скасувати попереднє рішення Укоопспілки ч. 196 як неправильне і затвердити рішення Київської облспоживспілки.

Отже Укоопспілка, не спитавши думки справжніх господарів будинку — пайовиків, знов-таки узаконила незаконну купівлю-продаж будинку.

Минає ще якийсь час, і з канцелярії Укоопспілки виходить нове рішення.

— Відмітити попередню постанову Укоопспілки як помилкову.

Відомча війна триває вже кілька років. Паперова баталія дедалі розгоряється.

А тим часом Ревенко із своїм „покупцем" на все це спокійно дивляться з вікон незаконно прибраного будинку.

Г. Загадченко.
(„Радянська Україна").

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

ХАЙ МОЛОДІ ЇДУТЬ ДО СОЮЗІВКИ

Я їздила до Союзівки влітi цього року п'ять разів і перевела там теж свій відпочинковий час. Їздила з чоловіком, синами, невістками й онуками й усі ми були і є захоплені тим, що там знайшли: і кімнатами і можливостями для розваги для старших і дітей та найбільше — чудовим положенням і чудовим видом на гори. Їдучи дорогами до Еленвілу ми ніде не зустрічали такої другої гарної місцевости і дивувалися, як то віднайшли такий чудовий закуток наші урядники з Народного Союзу! І ми горді на наш Народний Союз, що зробив таке велике діло та обіцюємо собі, що на другий рік переведемо тут і наші вакації і кожний „вікенд".

Але не можу промовчати також того, що мене там прикро вразило, власне з уваги на красу Союзівки і потребу підтримати її. Отож, поперше, не розумію, чому так мало молодих людей приїздило туди. Знаю, що наша молодь їздить навіть дальше відвідувати своїх свояків чи приятелів, а також на різні з'їзди. Думаю, що треба, щоб молоді українці і українки, особливо члени і членки Народного Союзу, давали собі побачення якраз на Союзівці та й без окремого зговорювання часто приїздили сюди. Ми давні іміґранти, привикли, коли тільки побачить один другого, то зараз питаємось: хто звідки походить, з якого повіту в старім краю, коли сюди приїхав і де живе. Таким способом ми віднаходимо давніх краянів і приятелів. Те саме робили б і молоді і їм було б тут ще приємніше, бо вони мають тут величезне поле для забав: купелі, проходи, прогулянки, співи, танці. Думаю, що багато наших молодих людей, хлопців і дівчат, повинно собі сказати: кожний вікенд переводжу на Союзівці і свої вакації переведу там!

Друге, що мене неприємно вразило, то якесь „бокування" новоприбулих іміґрантів від давніх. А чейже ми всі тут рівні і новоприбулі власне на самому прикладі Союзівки можуть переконатися, скільки гроша й енерґії вклали давні іміґранти в українське життя в Америці. Коли в 1922 році була збірка на дім старців, то тоді і не снилося нам, що Народний Союз закупить колись такий чудовий об'єкт. Думаю, що й новоприбулі знають заслуги давніх іміґрантів і що скоро привикнуть більше до тутешніх порядків і звичаїв та що ми разом, давні й нові, творитимемо одностайну громаду, скрізь в Америці і особливо на нашій спільній Союзівці!

С. Гурин, Лонґ Айленд,
членка 361 Відділу УНС

ВСЯЧИНА

Совєтські спортовці хотіли здобути гору Еверест.

Аж тепер довідався Міжнародний Союз Альпіністів, що совєтські спортовці ще в грудні 1952 року пробували були здобути найвищу гору світу Еверест. Совєтська експедиція складалася з 35 осіб, між якими були найкращі альпіністи та науковці. Між науковцями були професор Антін Йондомнов-геолог та д-р Денгумаров — спеціяліст у дослідженні людського довголіття. Експедиція виїхала з Москви 16 жовтня. 27 грудня вона мусіла залишити свою невдалу спробу вийти на верхів'я Евересту, по дорозі до якого залишила шість людських жертв, між ними й обох згаданих науковців. Лявіна недалеко табору ч. 8, на висоті 26,800 стіп, вбила шість членів експедиції, яка вернулася ні з чим. Як відомо, англійська експедиція під проводом полковника Г. С. Гонта вийшла на верхів'я найвищої гори світу — на висоту 29,002 стопи — в травні ц. р.

Померла баварська й бурбонська князівна.

У Мадриді померла 42-річна князівна Мерседес, що 1946 року вийшла була заміж за грузинського князя Іраклія Багратіона. Вона була донькою бувшого баварського короля і небогою останнього еспанського короля, бо її мати — це сестра еспанського короля. Померла на удар серця. Її чоловік — натуралізований еспанський громадянин.

Студент украв статую Родена „Псіхе".

Чотири місяці тому не зовсім нормальний студент у Лондоні украв статую Родена „Псіхе". Цими днями він прислав її до музею, додавши в листі 10 шилінґів ($1.40). В листі він написав, що не думав красти цю стутую, тільки хотів мати її деякий час у себе вдома.

На уродинах Айзенгавера буде 50,000 гостей.

Республіканці стейту Пенсилвенія влаштовують цього року оригінальні у р о д и н и (63-річчя) для президента Айзенгавера в місті Герші, Па. Для цього винайнято великий цирк братів Рінґлінґів та кілька спортових стадіонів. Гадають, що число присутніх дійде 50,000. Ця вся парада коштуватиме 150,000 долярів, але на обіді, який буде влаштований в рамках імпрези, зароблять коло 600,000 долярів, бо на ньому буде 6,400 гостей, які заплатять по сто долярів кожний. Президент обідатиме в шатрі на стадіоні, куди зможуть прибути всі охочі. Обід подаватимуть в паперових пуделках. Уродиновий торт матиме завширшки сім стіп і буде обставлений 63 електричними свічками, що сягатимуть до циркової бані. Це найбільше в світі циркове шатро. На вершку цього шатра буде напис на 180 стіп завдовжки такого змісту: „Щасливих уродин, пане президенте!"

ПОДЯКА

Перебувши декілька тижнів у Союзівці та набравши підчас милого дозвілля нових сил до праці, почуваюсь до обов'язку подякувати Управі Союзівки за ввічливість, при чому щиро здоровлю всіх відпочинковців що провели радісно цей час зі мною.

ВАЛЕНТИНА ПЕРЕЯСЛАВЕЦЬ

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

Бути членом Українського Народного Союзу, значить належати до такої української організації, яка об'єднала в Америці й Канаді найсвідоміші українські сили в один цейнний моноліт та поставила його на службу нашим країнам та нашому поневоленому українському народові!

ТАРЗАН, ч. 3152. Пізнавання

— Приведіть нову верховну жрекиню! Коли ці слова вийшли, мабуть, з м'ясоїдних уст, Джеромові зробилося холодно. Тоді він зрозумів, що це... черевомовство!

— Божок леопардів, — гиргатав верховний жрець — домагається присутности верховної жрекині. Приведіть її!

Невиразна фігура вийшла з темряви і стояла в дверях, а світло смолоскипу гралося над нею. Коли Джером пізнав перестрашене обличчя під перами, він закричав у жахливому здивуванні і рушив вперед.